

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
13.12.2024
RT I, 03.12.2024, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
25.11.2024 otsus nr 473

Tulumaksuseaduse ja kogumispensionide seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 13.11.2024

§ 1. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõnad „kohtu väljamõistetud mittevaralise kahju hüvitis” sõnadega „kohtu või vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks loodud organi välja mõistetud või kinnitatud mittevaralise kahju hüvitis”;

2)paragrahvi 15 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tulumaksuga maksustatakse kasu (§ 37), mis on saadud igasuguse võõrandatava ja varaliselt hinnatava eseme, sealhulgas kinnis- või vallasasja, väärtpaberi, aktsia, osa, täis- või usaldusühingusse tehtud sissemaksu, ühistule makstud osamaksu, investeerimisfondi osaku, krüptovara, nõudeõiguse, ostueesõiguse, hoonestusõiguse, kasutusvalduse, isikliku kasutusõiguse, rentniku õiguste, tagasiostukohustuse, hüpoteegi, kommertsipandi, registerpandi või muu piiratud asjaõiguse või selle järjekoha või muu varalise õiguse (edaspidi *vara*) müügist või vahetamisest. Väärtpaberi lunastamist ja väärtpaberi või muu varaliselt hinnatava õiguse kehtivuse kaotamist käsitatakse vara müügina.”;

3)paragrahvi 17¹lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) väärtpaberit, mida pakutakse lepinguriigis või Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni liikmesriigis prospekti või teabedokumendi alusel avalikult väärtpaberituru seaduse või vastava välisriigi õigusaktide tähenduses;”;

4)paragrahvi 17¹lõiget 2 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) punktis 1 nimetatud võlaväärtpaberit, mille on emiteerinud punktis 1 nimetatud riigi residendist krediidasutus või temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv punktis 1 nimetatud riigi residendist äriühing;”;

5)paragrahvi 17¹lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) punktidega 1 ja 2 hõlmamata investeerimisfondi, välja arvatud tegevusloata väikefondi aktsiat või osakut investeerimisfondide seaduse tähenduses või punktis 1 nimetatud välisriigis asutatud sellise investeerimisfondi aktsiat või osakut, mille üle tehakse finantsjärelevalvet;”;

6)paragrahvi 17¹lõike 2 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „alates 2010. aasta 1. augustist sõlmitud”;

7)paragrahvi 17¹lõike 2 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) punktidega 1 ja 2 hõlmamata sellist tuletisinstrumenti või hetkelepingut, mille osapooleks on punktis 1 nimetatud riigi residendist fondivalitseja, investeerimisühing või krediidasutus ning mille alusvaraks on punktides 2–4 nimetatud finantsvara või valuuta või mille hind sõltub otseselt või kaudselt valuutavahetuskurssidest;”;

8)paragrahvi 17¹lõiget 2 täiendatakse punktidega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

„8) pandikirja pandikirjaseaduse tähenduses või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/2162, mis käsitleb pandikirjade emiteerimist ja pandikirjade avalikku järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ ja 2014/59/EL (ELT L 328, 18.12.2019, lk 29–57), tähenduses;

9) laenu, mis on antud, ja niisugust väärtpaperit või osalust, mis on soetatud sellise ühisrahastusteenuse osutaja vahendusel, kes on saanud tegevusloa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503, mis käsitleb ettevõtjatele Euroopa ühisrahastusteenuse osutajaid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1129 ja direktiivi (EL) 2019/1937 (ELT L 347, 20.10.2020, lk 1–49), alusel.”;

9)paragrahvi 17¹lõiget 2 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) krüptovara, mis on soetatud sellise krüptovarateenuse osutaja vahendusel või sellisel krüptovara emitendilt, kes on saanud õiguse krüptovara pakkuda või krüptovarateenust osutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1114, mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937 (ELT L 150, 09.06.2023, lk 40–205), alusel.”;

10)paragrahvi 17²lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tulumaksukohustuse edasilükkamiseks tuleb:

- 1) finantsvara soetada üksnes investeerimiskontol oleva raha eest ja
- 2) finantsvaralt saadud tulu kanda viivitamata investeerimiskontole, välja arvatud lõikes 2 sätestatud juhul.

(2) Lõikes 1 sätestatud nõudeid ei kohaldata finantsvara vahetamise korral ega tulu suhtes, mis on saadud § 17¹lõikes 2 nimetatud finantsvaralt, kui seda ei ole investeerimisühingu juures avatud kontolt või ühisrahastusteenuse osutaja hallataval platvormil avatud kontolt välja kantud.

(3) Investeerimiskonto on § 17¹lõike 2 punktis 1 nimetatud riigi residendist krediitiasutuses või nimetatud riigis asuvas krediitiasutuse püsivas tegevuskohas, lepinguriigi residendist makseasutuses või e-raha asutuses või lepinguriigis asuvas makseasutuse või e-raha asutuse püsivas tegevuskohas avatud konto, mille hoitakse maksumaksja raha. Investeerimiskontona käsitatakse ka lepinguriigi residendist investeerimisühingu juures avatud kontot, kui investeerimisühing on selle kaudu tehingute tegemiseks avanud maksumaksja arvel eelmises lauses nimetatud tingimustele vastava konto või hoiab maksumaksja raha viisil, mis võimaldab seda eristada investeerimisühingu enda ja teiste klientide rahast.”;

11)paragrahvi 17²lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lõikes 1 sätestatud nõudeid ei kohaldata finantsvara vahetamise korral ega tulu suhtes, mis on saadud § 17¹lõikes 2 nimetatud finantsvaralt, kui seda ei ole investeerimisühingu juures avatud kontolt või ühisrahastusteenuse või krüptovarateenuse osutaja hallataval platvormil avatud kontolt välja kantud.”;

12)paragrahvi 17²lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Investeerimiskonto väljamaksena käsitatakse kõiki investeerimiskontolt tehtud kandeid, millega ei soetata finantsvara või millega ei kanta raha üle maksumaksja teisele investeerimiskontole. Väljamaksena käsitatakse ka finantsvaralt saadud tulu, mida ei kanta viivitamata investeerimiskontole, välja arvatud lõikes 2 sätestatud juhul. Väljamaksena ei käsitata valuuta konverteerimist finantsvara soetamiseks ega investeerimiskonto, väärtpaperikonto või ühisrahastusteenuse osutaja hallatava platvormi kasutamiseiga seotud tasu.”;

13)paragrahvi 17²lõike 5 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Väljamaksena ei käsitata valuuta konverteerimist finantsvara soetamiseks ega investeerimiskonto, väärtpaperikonto või ühisrahastusteenuse või krüptovarateenuse osutaja hallatava platvormi kasutamiseiga seotud tasu.”;

14)paragrahvi 17²täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Võimenduslaenu ei käsitata investeerimiskonto sissemaksena ja nimetatud laenu põhiosa tagastamist ei käsitata investeerimiskonto väljamaksena. Võimenduslaenuna käsitatakse tehingut, millega krediitiasutus või investeerimisühing annab laenu seoses väärtpaperite ostu, müügi, hoidmise või nendega kauplemisega.”;

15)paragrahvi 19 lõiget 3 täiendatakse punktiga 3⁴ järgmises sõnastuses:

„3⁴) riigieelarvest füüsilisele isikule makstavat toetust eluruumi Kaitseväge ja Kaitseliidu harjutusväljast tulenevatele häiringutele vastupidavamaks muutmiseks;”;

16)paragrahvi 31 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) tulu, mida mitteresidendist kindlustusandja, kellel ei ole Eestis püsivat tegevuskohta, saab investeerimiskohaga elukindlustuslepingu alusvaraks olevalt varalt, kui lepingu kohaselt on kindlustusandjal kohustus kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku ees vähemalt alusvara väärtuses.”;

17)paragrahvi 36 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Välisvaluutas saadud tulu, tulust tehtavad mahaarvamised ja makstud või kinnipeetud tulumaks arvestatakse ümber eurodeks tulu saamise, kulu tegemise ja tulumaksu tasumise või kinnipidamise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga päevakursi alusel või tegelikult kasutatud kursi alusel.”;

18)paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 6¹–6³ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Väärtpaberite soetamismaksumusele võib juurde arvata väärtpaberikonto kasutamise seotud tasu.

(6²) Krüptovara soetamismaksumusele võib juurde arvata krüptovaraga kauplemise platvormi kasutamisega seotud tasu.

(6³) Ühisrahastusteenuse osutaja vahendusel soetatud laenuõude, väärtpaberi või osaluse soetamismaksumusele võib juurde arvata ühisrahastusteenuse platvormi kasutamise tasu.”;

19)paragrahvi 39 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 39. Finantsvaralt saadud kahju arvestamine”;

20)paragrahvi 39 täiendatakse lõigetega 1² ja 1³ järgmises sõnastuses:

„(1²) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodil § 17¹ lõike 2 punktis 9 nimetatud ühisrahastusteenuse osutaja hallatava ühisrahastusplatvormi vahendusel soetatud laenuõude võõrandamisest saadud kasust maha arvata samal perioodil laenuõude võõrandamisest saadud kahju, samuti kahju, mis on saadud seoses laenuõudega, mille ühisrahastusteenuse osutaja on samal maksustamisperioodil lootusetuks hinnanud.

(1³) Lõiget 1² ei kohaldata §-s 17² nimetatud investeerimiskontol olnud raha eest soetatud finantsvaralt saadud kahju korral.”;

21)paragrahvi 39 lõige 1³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1³) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodil § 17¹ lõike 2 punktis 10 nimetatud krüptovarateenuse osutaja vahendusel või samas punktis nimetatud krüptovara emitendilt soetatud krüptovara võõrandamisest saadud kasust maha arvata samal perioodil krüptovara võõrandamisest saadud kahju.”;

22)paragrahvi 39 täiendatakse lõikega 1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1⁴) Lõikeid 1² ja 1³ ei kohaldata §-s 17² nimetatud investeerimiskontol olnud raha eest soetatud finantsvaralt saadud kahju korral.”;

23)paragrahvi 39 lõiked 2–4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui lõikes 1 nimetatud kahju ületab samas lõikes nimetatud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata lõikes 1² nimetatud kasust. Kui lõikes 1² nimetatud kahju ületab samas lõikes nimetatud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata lõikes 1 nimetatud kasust. Lõigetes 1 ja 1² nimetatud kahju summa, mis ületab samades lõigetes nimetatud kasu summat, maksustamisperioodi maksustatavast tulust maha ei arvata.

(3) Kui lõigetes 1 ja 1² nimetatud finantsvaralt saadud kahju on suurem kui sellelt finantsvaralt samal maksustamisperioodil saadud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata sellelt finantsvaralt järgmistel maksustamisperioodidel saadud kasust.

(4) Kui maksustamisperioodil tekkinud ja eelmistest maksustamisperioodidest edasi kantud kahju summa on suurem kui maksustamisperioodil lõigetes 1 ja 1² nimetatud finantsvaralt saadud kasu, kaetakse selline kahju ainult maksustamisperioodi kasu ulatuses ning kahju katmata jääk kantakse edasi järgmistele maksustamisperioodidele.”;

24)paragrahvi 39 lõiked 2–4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui lõikes 1 nimetatud kahju ületab samas lõikes nimetatud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata lõigetes 1² ja 1³ nimetatud kasust. Kui lõikes 1² nimetatud kahju ületab samas lõikes nimetatud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata lõigetes 1 ja 1³ nimetatud kasust. Kui lõikes 1³ nimetatud kahju ületab samas lõikes nimetatud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata lõigetes 1 ja 1² nimetatud kasust. Lõigetes 1, 1² ja 1³ nimetatud kahju summa, mis ületab samades lõigetes nimetatud kasu summat, maksustamisperioodi maksustatavast tulust maha ei arvata.

(3) Kui lõigetes 1, 1² ja 1³ nimetatud finantsvaralt saadud kahju on suurem kui sellelt finantsvaralt samal maksustamisperioodil saadud kasu, võib kasu ületava kahju osa maha arvata sellelt finantsvaralt järgmistel maksustamisperioodidel saadud kasust.

(4) Kui maksustamisperioodil tekkinud ja eelmistest maksustamisperioodidest edasi kantud kahju summa on suurem kui maksustamisperioodil lõigetes 1, 1² ja 1³ nimetatud finantsvaralt saadud kasu, kaetakse selline kahju ainult maksustamisperioodi kasu ulatuses ning kahju katmata jääk kantakse edasi järgmistele maksustamisperioodidele.”;

25)paragrahvi 40 lõiget 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) mitteresidendist kindlustusandjale tehtavatelt väljamaksetelt, kui kindlustusandja on tulumaksu kinnipidajat teavitanud, et tegemist on § 31 lõike 1 punktis 10 nimetatud tuluga;”;

26)paragrahvi 40 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) residendist füüsilisele isikule makstavalt intressilt (§ 17 lõige 1) ning kindlustushüvitiselt (§ 20 lõige 3), kui maksumaksja on tulumaksu kinnipidajat teavitanud, et intress või kindlustushüvitis on saadud §-s 17² nimetatud investeerimiskontol või pensioni investeerimiskontol olnud rahalt või selle eest soetatud finantsvaralt.”;

27)paragrahvi 44 lõiget 6¹ täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) isik, kes soovib kasutada § 38 lõikes 6¹, 6² või 6³ sätestatud õigust;”;

28)paragrahvi 44 lõike 6¹ punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) isik, kes soovib kasutada § 39 lõikes 3 sätestatud õigust.”;

29)paragrahvi 61 täiendatakse lõigetega 67¹ ja 67² järgmises sõnastuses:

„(67¹) Investeerimisühingu juures enne 2024. aasta 1. jaanuari avatud konto võib 2024. aasta eest esitatavas füüsilise isiku tuludeklaratsioonis deklareerida investeerimiskontona. Sellise konto kaudu enne nimetatud kuupäeva soetatud finantsvaralt saadava kasu või tulu korral tekkiva tulumaksukohustuse edasilükkamiseks deklareeritakse finantsvara soetamismaksumus investeerimiskonto 2024. aasta sissemaksena. Sellist finantsvara käsitatakse investeerimiskontol olnud raha eest soetatud finantsvarana.

(67²) Kuni 2024. aasta 31. detsembrini kehtinud §-s 50¹ nimetatud väljamakse kohta annab väljamakse tegija tõendi kuni nimetatud kuupäevani kehtinud § 50 lõikes 9 sätestatud korras.”.

§ 2. Kogumispensionide seaduse muutmise

Kogumispensionide seaduse § 3¹ lõikes 3 asendatakse tekstiosa „lõigetes 2 ja 3” tekstiosaga „lõike 2 punktides 1–8 ja lõikes 3”.

§ 3. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punkte 1, 4, 6–8, 10, 12, 14, 16–20, 23, 25 ja 26 ning § 2 rakendatakse tagasiulatuvalt 2024. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkti 15 rakendatakse tagasiulatuvalt 2024. aasta 1. oktoobrist.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 2, 3, 5, 9, 11, 13, 21, 22, 24 ja 27–29 jõustuvad 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees